

СТАНОВИЩЕ

по конституционно дело 4/1999г
на Агенцията за чуждестранни инвестиции

Искането на 57 народни представители от XXXVIII Народно събрание е за установяване на противоконституционност и несъответствие с чл.6 на Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, чл.2,т.1 и 4 от Договора между Народна Република България и Федерална Република Германия относно взаимно насърчаване и взаимно защита на инвестициите /ДВ,бр.48 от 1986г/ и чл.II, т.2, б."а" и "б" от Договора между Република България и Съединените американски щати за насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.47 от 1995г./, по които Република България е страна, на следните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия /ЗИДЗППДОБП/ ДВ бр. 12 от 12 февруари 1999г:

- Параграф 13, т.2 относно създадените параграф 5д от допълнителните разпоредби в частта относно думите "или на неговия купувач" и
- параграф 5е от Допълнителните разпоредби на Закона за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия;
- параграф 17 от Преходните и заключителни разпоредби.

1. Параграф 13, т.2 на ЗИДЗППДОБП / ДВ бр.12 от 12.02.1999г/ създава нов параграф 5д от Допълнителните разпоредби на ЗППДОБП, според който лицензия за дейност или концесия се предоставя без търг или конкурс на държавно предприятие или на неговия купувач, когато това е част от приватизационния договор.

Искането на народните представители е за установяване на противоконституционност и несъответствие относно думите "или на негов купувач".

В мотивите на искането се изтъква, че възможността да се предоставя концесия или лицензия без търг или конкурс на купувач на държавно предприятие представлява "нормативно закрепване на възможност за "предопределяне" на титуляра на конкретна концесия или лицензия", както и възможност "на практика органът по чл.3 ЗППДОБП да реши на кого да бъде предоставена дадена концесия или лицензия чрез клауза в приватизационния договор, което "крие опасност и от дискриминационно третиране и на чужди инвеститори в страната" и "е в нарушение и с поетите от Република България ангажменти в международни договори и по специално чл.2,т.1 и 4 от Договора между Народна Република България и Федерална Република Германия относно взаимно насърчаване и взаимно защита на инвестициите /ДВ,бр.48 от 1986г/ и чл.II, т.2, б."а" и "б" от Договора между Република България и

Съединените американски щати за насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.47 от 1995г./".

Агенцията за чуждестранни инвестиции счита, че възможността да се предостави лицензия за дейност или концесия без търг или конкурс на купувач на държавно предприятие, когато това е част от приватизационния договор, не е в противоречие с разпоредбите на чл.2 т.1 и т.4 от Договора между Народна Република България и Федерална Република Германия относно взаимно насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.48 от 1986г/, както и с разпоредбите на чл.11, т.2, б."а" и "б" от Договора между Република България и Съединените американски щати за насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.47 от 1995г./.

Предвиденото в чл.2 т.4 от Договора между Народна Република България и Федерална Република Германия относно взаимно насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.48 от 1986г/ задължение на страната да третира инвестициите на другата договаряща страна "във всички случаи най-справедливо", както и задължението по чл.11, т.2, б."а" и "б" от Договора между Република България и Съединените американски щати за насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.47 от 1995г./ за предоставяне по всяко време на "честно и безпристрастно третиране" и за избягване на произволни или дискриминационни мерки по отношение на инвестициите на другата договаряща страна, се съотнасят към директното прилагане на принципите на недискриминационно и национално третиране.

В чл.1 б."е" от Договора между Република България и Съединените американски щати за насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.47 от 1995г./ като недискриминационно се определя третиране, което е поне толкова благоприятно, колкото по-благоприятното от националното третиране или режим на най-облагодетелстваната нация, т.е. ако на чуждестранните инвестиции, респ. инвеститори, от една държава е предоставено по-благоприятно от националното третиране, то поне същото по-благоприятно третиране трябва да се предостави и по отношение на инвестициите, респ. инвеститорите, на съответната договаряща страна.

Недискриминационното третиране има като резултат постигането на обща равнопоставеност между инвеститори от различни държави във връзка с техни инвестиции в страната. В този смисъл думите в § 5д от Допълнителните разпоредби на ЗППДОБП "или на неговия купувач" не представляват, нито крият опасност, от дискриминационно третиране. Всяко чуждестранно лице (инвеститор) може по общия ред да придобие качеството "купувач" на държавно предприятие и по такъв начин да се възползва от разпоредбата на §5д от Допълнителните разпоредби на ЗППДОБП.

В чл.1 б."ж" от Договора между Република България и Съединените американски щати за насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.47 от 1995г./ националното третиране се определя като третиране, което е "поне толкова благоприятно, колкото най-

благоприятното третиране, предоставено от едната страна на фирми и граждани на тази страна при подобни обстоятелства". При това третиране се съпоставят статутите на местните и чуждестранните лица в определена ситуация.

Думите в §5д от Допълнителните разпоредби на ЗППДОБП "или на неговия купувач" не поставят разграничение между местни и чуждестранни лица. Качеството "купувач" на държавно предприятие може да се придобие по общия ред, както от местно така и от чуждестранно лице.

С оглед на посоченото Агенцията за чуждестранни инвестиции счита, че с думите "или на неговия купувач" в §5д от Допълнителните разпоредби на ЗППДОБП не се нарушават чл.2 т.1 и т.4 от Договора между Народна Република България и Федерална Република Германия относно взаимно насърчаване и взаимно защита на инвестициите /ДВ,бр.48 от 1986г/, както и чл.II, т.2, б."а" и "б" от Договора между Република България и Съединените американски щати за насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.47 от 1995г./.

Създаденият с § 13 т.2 на ЗИДЗППДОБП /ДВ бр.12 от 12.02.1999г/ нов параграф 5е от Допълнителните разпоредби на ЗППДОБП предвижда, че "Актовете на органите по чл.3, издадени в изпълнение на този закон и на подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, не подлежат на обжалване по реда на Закона за административното производство и Закона за Върховния административен съд".

Искането на народните представители е за установяване на противоконституционност и несъответствие на разпоредбата на § 5е от Допълнителните разпоредби на ЗППДОБП.

В мотивите на искането се изтъква, че "едно такова законово решение, което не дава гаранции за избягване на административен субективизъм, крие опасност и от дискриминационно третиране и на чужди инвеститори в страната".

Вземайки предвид посоченото по-горе, а именно, че определянето дали едно третиране е дискриминационно означава установяване на различия в режима, прилаган спрямо инвеститори от различни държави, то Агенцията за чуждестранни инвестиции счита, че в случая на § 5е от Допълнителните разпоредби на ЗППДОБП не се касае, нито се създава опасност, за дискриминационно третиране на чужди инвеститори в страната. Още повече, че разпоредбата предвижда "Участниците в приватизационните процедури, чиито права и законни интереси са били накърнени да могат да ги защитят по общия исков ред".

Като участници в приватизационните процедури могат да се явят по общия ред и чуждестранни лица (инвеститори), независимо от тяхната националност. Те могат да защитят своите права и законни интереси, както и местните лица, пред гражданския съд. Принципите на гражданското съдопроизводство в България представляват гаранцията

срещу субективизма за всички лица, които търсят правна защита за свои накърнени права и законни интереси.

С оглед на това Агенцията за чуждестранни инвестиции счита, че параграф 5е от Допълнителните разпоредби на ЗППДОБП не нарушава поетите от Република България ангажменти по чл.2 т.1 и т.4 от Договора между Народна Република България и Федерална Република Германия относно взаимно насърчаване и взаимно защита на инвестициите /ДВ,бр.48 от 1986г/, както и по чл.ІІ, т.2, б."а" и "б" от Договора между Република България и Съединените американски щати за насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.47 от 1995г./.

2. На същите основания, изложени по-горе, Агенцията за чуждестранни инвестиции счита, че § 17 от ПЗР на ЗИДЗППДОБП / ДВ бр.12 от 12.02.1999г/ съответства и не е в нарушение на разпоредбите на чл.2 т.1 и т.4 от Договора между Народна Република България и Федерална Република Германия относно взаимно насърчаване и взаимно защита на инвестициите /ДВ,бр.48 от 1986г/, както и разпоредбите на чл.ІІ, т.2, б."а" и "б" от Договора между Република България и Съединените американски щати за насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.47 от 1995г./.

Във връзка с всичко посочено по-горе Агенцията за чуждестранни инвестиции счита за неоснователно искането на групата народни представители за обявяване на противоконституционност и несъответствие с чл.2 т.1 и т.4 от Договора между Народна Република България и Федерална Република Германия относно взаимно насърчаване и взаимно защита на инвестициите /ДВ,бр.48 от 1986г/, както и с чл.ІІ, т.2, б."а" и "б" от Договора между Република България и Съединените американски щати за насърчаване и взаимна защита на инвестициите /ДВ, бр.47 от 1995г./ на параграф 13 т.2 на ЗИДЗППДОБП /ДВ бр.12 от 12.02.1999г/ относно създадените § 5д в частта относно думите "или на неговия купувач" и § 5е от Допълнителните разпоредби на ЗППДОБП, както и на § 17 на ЗИДЗППДОБП /ДВ бр.12 от 12.02.1999г/.